

ΕΙΚΑΣΤΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ

ΕΝΩΣΗ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΚΑΙ ΣΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΜΕΛΕΤΩΝ ΑΚΡΟΠΟΛΗΣ

ΑΣΗΜΙΝΑ ΛΕΟΝΤΗ

Το Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων της Υπηρεσίας Συντήρησης Μνημείων Ακρόπολης πραγματοποιεί εκπαιδευτικά προγράμματα στην Ακρόπολη και στο Κέντρο Μελετών Ακρόπολης. Τη βάση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων που διεξάγονται συστηματικά τα τελευταία χρόνια από το Τμήμα αποτέλεσαν δύο μεγάλα ημερήσια ανοιχτά εκπαιδευτικά προγράμματα, το «Μια Μέρα στην Ακρόπολη» (Εικαστική Παιδεία τεύχος 5, 1987) και το «Μια Μέρα στο Κέντρο Μελετών Ακρόπολης» (Εικαστική Παιδεία τεύχος 10, 1994) που έγιναν το 1986 και το 1989 αντίστοιχα. Τότε πραγματοποιήθηκαν μια σειρά από εργαστήρια αρχιτεκτονικής, γλυπτικής και άλλα και τυπώθηκαν τα πρώτα φυλλάδια. Όλα αυτά μαζί αποτέλεσαν τον κορ-

μό για τη δημιουργία των καινούριων εκπαιδευτικών εντύπων και την εξέλιξη των παλαιότερων.

Τα προγράμματα που διεξάγει σήμερα το Τμήμα απευθύνονται σε μαθητές της Δ' και Ε' τάξης του Δημοτικού και της Α' Γυμνασίου, ακριβώς επειδή η θεματική ενότητα της Ακρόπολης εντάσσεται στη διδακτέα ύλη τους.

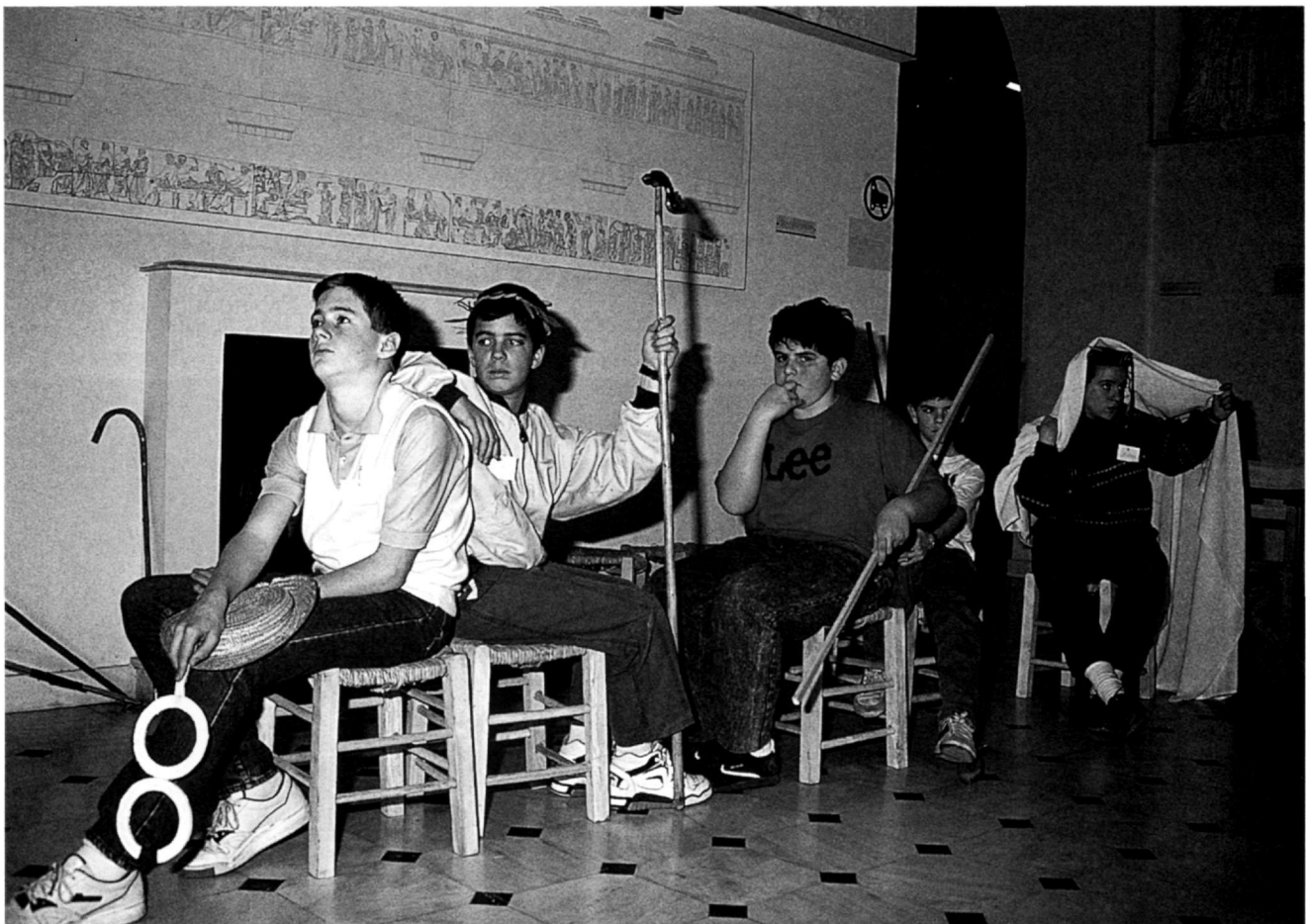
Η επίσκεψη στο Κέντρο Μελετών Ακρόπολης οργανώνεται με θέμα τη «Ζωφόρο του Παρθενώνα». Πρόκειται για ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα που απευθύνεται τόσο σε μαθητές του Δημοτικού όσο και σε μαθητές του Γυμνασίου, αλλά κάθε φορά το θέμα εξετάζεται με μια διαφορετική προσέγγιση και δίνεται ένα διαφορετικό έντυπο.

Οι μαθητές στο πρόγραμμα αυτό παρακολουθούν μία σειρά από διαφάνειες στις οποίες τους εξηγείται- απλοποιημένα βέβαια στην περίπτωση του Δημοτικού- που ακριβώς βρίσκεται η Ζωφόρος, τι είναι η Ζωφόρος, ποια είναι η σχέση της με το υπόλοιπο μνημείο και το τι απεικονίζει. Ειδικότερα, αναλύεται το θέμα της που είναι η πομπή των Παναθηναίων και ο τρόπος με τον οποίο έγινε η σύνθεσή της. Τα παιδιά βλέπουν θεούς, ιερείς, άρχοντες, πολίτες άνδρες και γυναίκες, νέους και γέρους, άλογα και ζώα που προορίζονται για θυσίες και απεικονίζονται στην πομπή και προσπαθούν να διακρίνουν διάφορες στάσεις και κινήσεις, ενδύματα και χαρακτηριστικά που μπορεί να υποδηλώνουν την ταυτότητα μιας ομάδας ανθρώπων ή ενός συγκεκριμένου θεού.

Μετά την προβολή των διαφανειών οι μαθητές του Γυμνασίου βλέπουν τα αντίγραφα όλης της γλυπτικής παράστασης της Ζωφόρου που εκτίθενται στο Κέντρο Μελετών Ακρόπολης και συμμετέχουν σε ένα εργαστήριο που έχει ως θέμα τη σύνθεσή της. Σ' αυτό, κάθε ένα παιδί παίρνει από ένα εκμαγείο της Δυτικής πλευράς της σύνθεσης, και αφού πρώτα το παρατηρήσει, αμέσως μετά ψάχνει να βρει ποια ακριβώς είναι η θέση του πάνω στη Ζωφόρο. Έπειτα, πάω σε ένα ορθογώνιο τραπέζι που υποδηλώνει το σχή-

μα της Ζωφόρου, το τοποθετεί στο ανάλογο σημείο και έτσι στο τέλος του εργαστηρίου τα παιδιά έχουν συνθέσει, ολόκληρη τη γλυπτική σύνθεση, έχουν κατανοήσει τον προσανατολισμό της πομπής και έχουν μια συνολική εικόνα της παράστασης και του μεγέθους της σύνθεσης.

Οι μαθητές του Δημοτικού τώρα, μετά την εισαγωγή του προγράμματος, στην οποία έχει δοθεί έμφαση στους θεούς του Ολύμπου της Ανατολικής Ζωφόρου, χωρίζονται σε δύο ομάδες. Η μία ομάδα παιδιών κάθονται μπροστά από τα εκμαγεία της Ανατολικής Ζωφόρου και συγκεκριμένα στο τμήμα που απεικονίζονται οι 12 θεοί του Ολύμπου και παρατηρούν από κοντά τη σύνθεση. Αμέσως μετά συμπληρώνουν το έντυπο που τους έχει δοθεί με το όνομα του κάθε θεού και τα χαρακτηριστικά του σύμβολα δίπλα από το σχέδιο του. Η δεύτερη ομάδα με τη βοήθεια και πάλι του εντύπου παίρνει μέρος σ' ένα θεατρικό παιχνίδι. Τα μισά παιδιά της ομάδας γίνονται γλύπτες ενώ τα υπόλοιπα γίνονται μάρμαρα στα οποία οι γλύπτες καλούνται να δώσουν τη μορφή του θεού που έχουν από πριν επιλέξει, ακριβώς όμως όπως απεικονίζονται οι θεοί πάνω στη Ζωφόρο. Έτσι, με τη δραστηριότητα αυτή, τα παιδιά κατανοούν καλύτερα τη θέση των θεών πάνω στη Ζωφόρο, μαθαίνουν τα σύμβολα του

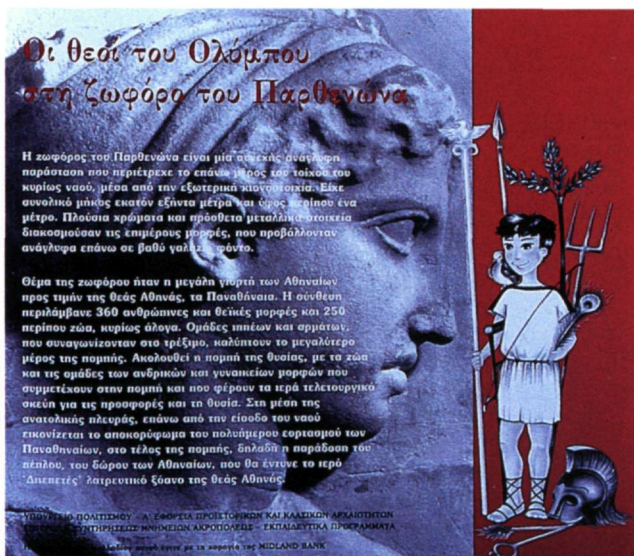

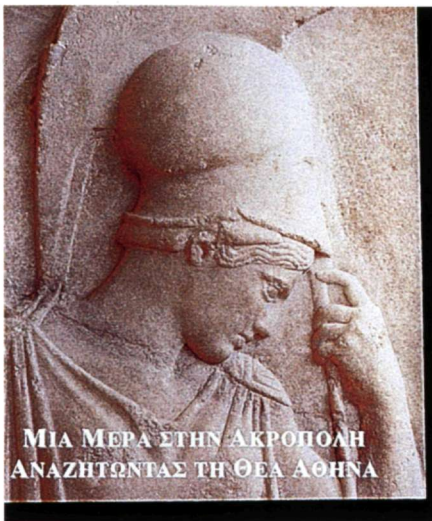

κάθε θεού και παράλληλα διασκεδάζουν απεριόριστα. Το επόμενο πρόγραμμα έχει ως θέμα την αναζήτηση της θεάς Αθηνάς και της αρχαίας λατρείας της πάνω στην Ακρόπολη. Διεξάγεται αποκλειστικά στον αρχαιολογικό χώρο της Ακρόπολης και απευθύνεται σε μαθητές της Δ' και Ε' τάξης του Δημοτικού. Το οδοιπορικό έντυπο που δίνεται στους μαθητές και στον εκπαιδευτικό έχει τίτλο « Μία Μέρα στην Ακρόπολη αναζητώντας τη Θεά Αθηνά». Οι μαθητές κατά τη διάρκεια του προγράμματος κάνουν μία περιήγηση στον αρχαιολογικό χώρο και μαθαίνουν την τοπογραφία των μνημείων του Ιερού Βράχου μέσα από μία αναζήτηση των αγαλμάτων της θεάς Αθηνάς, η οποία λατρευόταν στην Ακρόπολη με πολλές και διαφορετικές μορφές. Έτσι μιλούν για την Αθηνά Υγεία που έδινε την υγεία στους αρχαίους Αθηναίους και λατρευόταν στο χώρο των Προπυλαίων, για την Αθηνά Λημνία που ονομάστηκε έτσι επειδή αποτέλεσε αφιέρωμα Αθηναίων κληρούχων που μετανάστευσαν και εγκαταστάθηκαν στο νησί Λήμνο, για την Αθηνά που έδινε τη Νίκη, την Αθηνά Εργάνη και τη σχέση της με

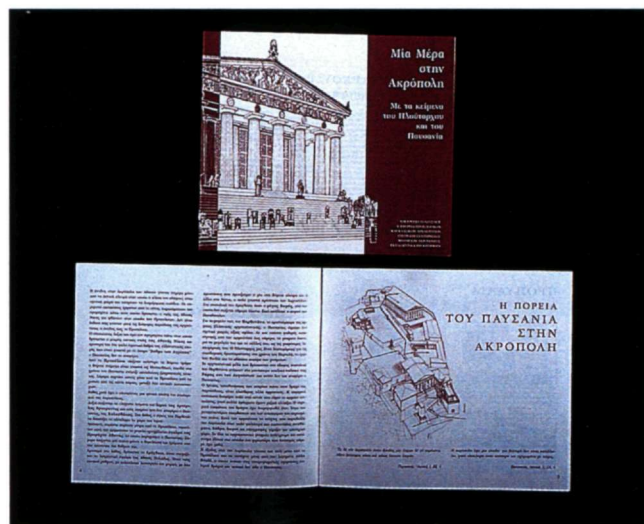
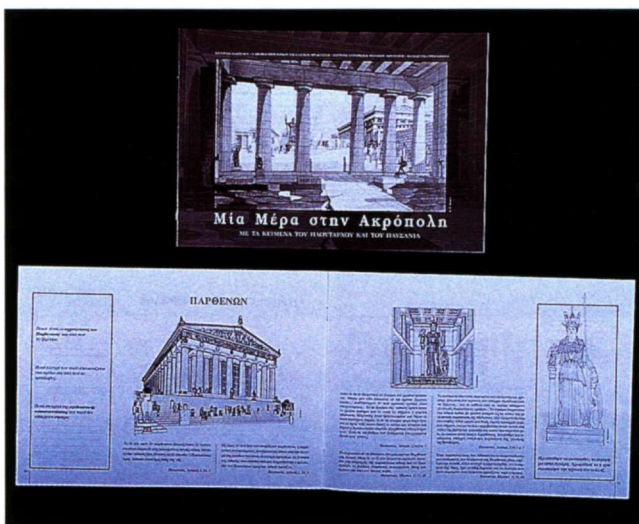
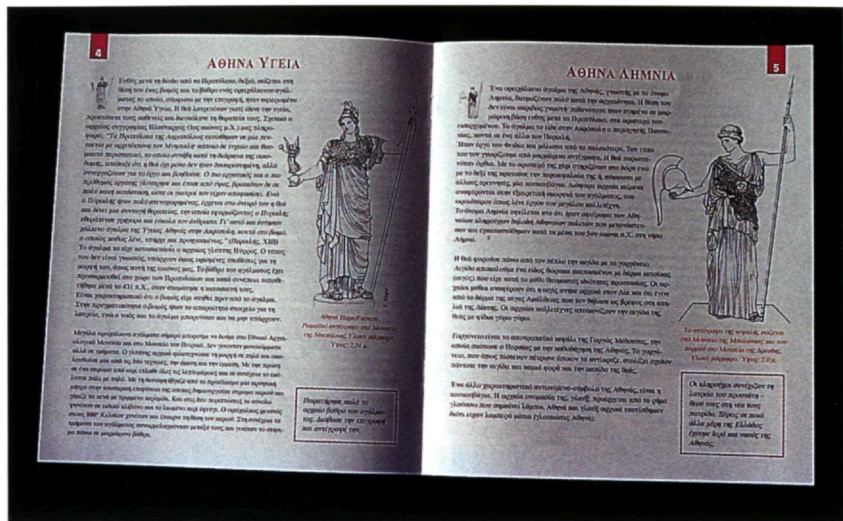
την υφαντουργία, την Αθηνά Πρόμαχο, την Αθηνά προστάτη της Πόλης, την Παρθένο Αθηνά καθώς και για τη γέννησή της και τη φιλονικία της με τον Ποσειδώνα. Περιγράφονται τα επιμέρους αγάλματα, ο γλύπτης, το διαφορετικό υλικό κατασκευής σε κάθε περίπτωση, οι διαστάσεις, η σχέση τους με το κτίριο και το χώρο. Παράλληλα περιγράφονται οι ιδιότητες της θεάς, τα σύμβολά της, ιστορίες από τη μυθολογία και τη λατρεία στην αρχαία Αθήνα. Κατά τη διάρκεια του προγράμματος οι μαθητές εμπεδώνουν την τοπογραφία του βράχου τοποθετώντας πάνω σε πρόπλασμα τα μνημεία. Τελευταίος σταθμός του προγράμματος αποτελεί το Μουσείο Ακρόπολης, όπου οι μαθητές αναζητούν απεικονίσεις της θεάς Αθηνάς βασισμένοι στις γνώσεις που απέκτησαν κατά τη διάρκεια του προγράμματος.

Το τελευταίο πρόγραμμα γίνεται με βάση το οδοιπορικό έντυπο που έχει τίτλο «Μία Μέρα στην Ακρόπολη με τα κείμενα του Πλούταρχου και του Πausανία». Διεξάγεται και αυτό στην Ακρόπολη και απευθύνεται σε μαθητές του Γυμνασίου. Στο πρόγραμμα αυτό γί-

ΜΙΑ ΜΕΡΑ ΣΤΗΝ ΑΚΡΟΠΟΛΗ
ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΤΗ ΘΕΑ ΑΘΗΝΑ

νεται επίσης μία περιήγηση στο βράχο αλλά εδώ τα μάτια των παιδιών είναι στραμμένα στις πολύ σημαντικές πληροφορίες που παρέχουν τα αρχαία κείμενα. Συγκεκριμένα, διαβάζουν αποσπάσματα από το αρχαίο κείμενο του Πλούταρχου για το βίο του Περικλή και μαθαίνουν ποιοι τεχνίτες δούλεψαν πάνω στην Ακρόπολη, όταν αυτός ήταν αρχηγός της αθηναϊκής δημοκρατίας, αλλά και ποια υλικά χρησιμοποιήθηκαν για την κατασκευή των αγαλμάτων και των κτιρίων. Αμέσως μετά περπατούν στο χώρο έχοντας στο μυαλό τους τα κείμενα του αρχαίου περιηγητή Πausανία και προσπαθούν να εντοπίσουν τι δεν βλέπουν που είδε ο περιηγητής Pausanias και παράλληλα τι βλέ-

πουν που δεν είδε ο Pausanias. Το πρόγραμμα ολοκληρώνεται με μια σειρά από δραστηριότητες που απευθύνονται στα παιδιά και βρίσκονται στο πλαϊνό μέρος της σελίδας του εντύπου. Το ίδιο οδοιπορικό έντυπο έχει τυπωθεί και χωρίς δραστηριότητες για να μπορεί να δίνεται σε οποιονδήποτε επισκέπτη ζητάει να κάνει μια διαφορετική περιήγηση στο χώρο της Ακρόπολης.

Ασημίνα Λεοντή:
Αρχαιολόγος
Υπηρεσίας Συντήρησης Μνημείων Ακρόπολης